

Pětílístek (= Cinquains)

Kreativní metoda ke stručnému shrnutí tématu, názoru, postoje studenta

Metodu jsme se naučili díky kurzu Čtením a psaním ke kritickému myšlení (1999)

Postup:

1. Vysvětlení pětílístku:

v 1. řádku	1 slovo	název (námět, téma)
v 2. řádku	2 slova	popis (jaký je?)
v 3. řádku	3 slova	děj (co dělá, co činí, co koná...)
ve 4. řádku	4 slova	pocit – souvislé gnómatické vyjádření (ve větě)
v 5. řádku	1 slovo	opětná formulace podstaty (pointa) – synonymum k 1. slovu

Strukturu pětílístku možno napsat na tabuli:

	název	
přídavné jméno		přídavné jméno
sloveso	sloveso	sloveso
věta (souvislé vyjádření) o čtyřech slovech		
podstatné jméno (= synonymum názvu)		

2. Uvedení nějakého příkladu pětílístku:

zejména při prvním seznámení s touto metodou
možno rovněž vytvořit na ukázkou pětílístek společně

3. Individuální tvorba pětílístku

4. Prezentace pětílístků

dobrovolným přečtením pětílístku
zveřejněním napsaných pětílístků (na nástěnce apod.)

Možné pokračování (před veřejnou prezentací):

4. Sdílení pětílístku ve dvojici

vzájemné čtení s případným vysvětlením výběru některých slov (vhodné pro ztrátu ostychu)
potom opět možná **prezentace**, nebo:

5. Tvorba společného pětílístku ve dvojici

vybírání slov a obrátů, které oběma společníkům nejvíce vyhovují
společné vytvoření nového (zkompilevaného) pětílístku
potom opět možná **prezentace**, nebo:

5. Sdílení pětílístku a společná tvorba ve skupině

stejným způsobem jako ve dvojici možno pokračovat i ve větším skupině

6. Prezentace pětílístků

viz nahoře

Možnosti využití:

Evokace nového učiva

Shrnutí učiva o nějakém pojmu – syntéza komplexních informací

Vyjádření vlastního názoru na věc, svého vztahu k lidem, profesím, komunitě apod.

Prostředek k hodnocení vědomostí žáků

Prostředek tvůrčího vyjadřování

Dovednosti, jež jsou prostřednictvím pětilístku procvičovány:

- 1) Při individuální tvorbě pětilístku žák (student, účastník):
 - neutíká od tématu
 - vymezuje obecné a specifické vlastnosti a rysy typické pro popisovaný jev
 - používá výstižná metaforická vyjádření
 - vybírá vhodný výraz ze zadaného slovního druhu, který co nejlépe vyjadřuje jeho vědomost, představu, názor...
 - vyhledává výstižné synonymum
- 2) Při následném vytváření skupinového pětilístku žák (student, účastník):
 - zdůvodňuje, proč vybral určitý výraz, vyjádření
 - hodnotí a případně oceňuje vyjádření jiných, uvádí důvody, proč je použít či naopak nepoužít ve společném pětilístku
 - zvažuje argumenty jiných a uvádí protiargumenty
 - hledá společný konsensus s ostatními